

Archiefwijzer

Maçonniek DocumentatieCentrum (MADOC)

David Vergauwen
Mohcin Zaïdi

Februari 2024

ARCHIEFWIJZER

MADOC
Maçonniek DocumentatieCentrum

David Vergauwen
Mohcin Zaïdi

Februari 2024

INLEIDING

Het CEDOM is het Studie- en Documentatiecentrum van de vrijmetselarij in België. Het is het voornaamste referentiepunt voor de geschiedenis en cultuur van de vrijmetselarij in België.

Deze missie wil het CEDOM waarmaken door:

Ten eerste: een bibliotheek te onderhouden met een historisch en actueel bestand aan boeken en tijdschriften met vrijmetselarij als onderwerp.

Ten tweede: als archiefinstelling te zorgen voor de lokalisatie, centralisatie, adequate bewaring en ontsluiting van maçonnieke archieven.

Ten derde: als studiecentrum te communiceren met zowel de maçonnieke gemeenschap als de buitenwereld door publicaties en publieksactiviteiten.

In 1968 werd in de schoot van het Grootoosten van België het CEDOM ('Centre d'Etudes et de Documentation Maçonnieque') in het leven geroepen. Aanvankelijk was het de bedoeling dat het CEDOM het archief en de bibliotheek van het Grootoosten van België zou beheren en was haar werking uitsluitend bedoeld voor het secretariaat van het Grootoosten van België en de leden die bij die obediëntie waren aangesloten. Er werd ook een bibliotheek aangelegd die ten dienste stond van de leden.

Sinds 19 juni 2002 rusten de zogenaamde 'archieven van Moskou' in het CEDOM. De komst van deze collectie duwde het CEDOM in een beslissende richting. In januari 2004 werd het CEDOM een onafhankelijke vzw. In 2008 werd zij voor het eerst structureel betoelaagd door de Fédération Wallonie-Bruxelles.

De collectie van het CEDOM is klein en gespecialiseerd. Alle boeken en archieven in haar collectie hebben betrekking op de vrijmetselarij in België en werden in depot gegeven of geschonken door maçonnieke organisaties of door particuliere personen die vrijmetselaar zijn of waren. Op dit moment beheert het CEDOM 40 archiefcollecties. Alles bij elkaar draagt het CEDOM zorg voor een boekenbestand van 11.000 stuks en 252 lopende meter archief.

De archieven in de collectie van het CEDOM groeien aan door actieve prospectie in maçonnieke middens om historisch interessant archief te borgen. Het gaat om historische archieven van maçonnieke verenigingen (loges, kapittels, edm), alsook om de collecties van particulieren. Enkele collecties in het beheer van het CEDOM zijn dynamisch. Het gaat in de

eerste plaats om het archief van het Grootoosten van België en om de archieven van een aantal maçonnieke verenigingen die nog steeds actief zijn.

Vrijmetselarij heeft een belangrijke rol gespeeld in de sociale, politieke en culturele geschiedenis van België. Deze rol dient op een objectieve, systematische en wetenschappelijke manier te worden bestudeerd. Het CEDOM lokaliseert, verzamelt, bewaart en ontsluit alle vormen van documentatie die een licht werpen op de geschiedenis van de vrijmetselarij en die van de vrijmetselarij in België in het bijzonder. Door haar activiteiten geeft het CEDOM impulsen aan het wetenschappelijke onderzoek over de rol en betekenis van de vrijmetselarij in België.

In dit document worden alle fondsen gepresenteerd waar het CEDOM zorg voor draagt gebruik makend van de ISAD-G normen.

- Naam van het Archief met een specifiek volgnummer, gegeven door het CEDOM.
- Naam van de Archiefvormer.
- Data: Van elk archief wordt de datering van het oudste en het jongste document opgegeven. In het geval van dynamische archieven zal de einddatum in de toekomst veranderen.
- Materiële staat: In het geval van zuurvrije verpakking in gestandaardiseerde archiefdozen wordt de omvang van het archief enkel en alleen uitgedrukt in lopende meter. In alle andere gevallen wordt de omvang van het archief eveneens uitgedrukt in lopende meter, maar met expliciete vermelding van de eenheid (kist, map, classeur, etc.)
- Inhoud en structuur: Beschrijving van de aard van de documenten en de volgorde waarin ze in het archief worden bewaard.
- Toegang: De raadpleegbaarheid van het archief wordt geholpen door: (1) Inventaris op stukniveau (*inventaire*), (2) inventaris op dossierniveau (*inventaire sommaire*) of (3) innamelijst (*bordereau de versement*).
- Raadpleging: Omwille van de maçonnieke discretie werden drie onderverdelingen gemaakt: (1) Klasse A: raadpleegbaar zonder restricties, (2) Klasse B: raadpleegbaar zonder restricties, met uitzondering van documenten die dateren van na het jaar 1950 en (3) Klasse C: raadpleegbaar mits voorafgaandelijke geschreven toestemming van de schenker of de depotgever.
- Taal: dit betreft gegevens over de taal waarin de documenten werden opgesteld. In het geval van meerdere talen werd in de volgorde ook aangegeven welke taal het vaakst werd gebruikt
- Verwerving: hier wordt aangegeven wanneer de collectie onder het beheer van het CEDOM kwam en of het gaat om een schenking of een depot-geving.
- Geschiedenis en context omtrent de archieven en de archiefvormer

In haar huidige toestand heeft het CEDOM:

- De zorg over een collectie van 210 lopende meter archief
- 51,42 lopende meter (of 24,4 %) werd geïnventariseerd op stukniveau
- 47,7 lopende meter (of 22,7%) werd geïnventariseerd op dossierniveau en zuurvrij verpakt
- 110,88 lopende meter (of 52,9%) werd nog niet verwerkt
- 22 lopende meter (of 11%) werd gedigitaliseerd

De catalogus van het CEDOM kan in drie talen (Frans, Nederlands, Engels) worden geraadpleegd:

<https://www.udesk-cedom.eu/ucats/main/dut>

ETAT DES FONDS ET COLLECTIONS

N°1 : Archief van Moskou

Archief: Archief van Moskou (archief nr. 1)

Archiefvormer: diverse werkplaatsen en obediënties

Periode: 1771-1940

Materiële staat: (261 dozen x 0,14 m. + 10 x 0,05 m.) 37 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: administratieve documenten

Toegangen: Inventaris N°1: inventaris op stukniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans (en Nederlands)

Verwerving: depot van diverse loges en het GOB (Contract nr. 1)

Geschiedenis en context:

De zogenaamde 'Archieven van Moskou' werden door de Nazi's begin jaren veertig gestolen uit diverse Belgische logegebouwen. Deze archieven werden tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog naar Berlijn gebracht, waar ze in 1945 een tweede keer in beslag werden genomen. Dit gebeurde door het Russische leger na de inname van Berlijn. Het archief werd vervolgens bewaard onder de controle van de KGB in Moskou. In 1992 werden deze archieven door twee onderzoekers van het AMSAB in Moskou gelokaliseerd. In 2002 werden deze archieven naar België gerepatriëerd. De archiefvormers die eigenaar bleken van deze archieven beslisten om het geheel in tact te laten en de zorg over te dragen aan het Cedom.

N°2 : Archief van het Grootoosten van België

Archief: Grootoosten van België (archief nr. 2)

Archiefvormer: Grootoosten van België

Periode: 1946-2023

Materiële staat: 112 l.m.

Inhoud en structuur: administratieve documenten

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse B: consultatievoorwaarden Cedom

Taal: Frans en Nederlands

Verwerving: eigendom van het Grootoosten van België

Geschiedenis en context:

Het Grootoosten van België is de oudste en grootste maçonnieke obediëntie die nog steeds in België actief is. Het archief van het Grootoosten van België begint kort na de oorlog en loopt door tot vandaag. Het is het enige dynamische archief in het beheer van het Cedom. Het Cedom werd in 1968 opgericht om met name dit archief te beheren.

N°3 : Archief van Cipcea

Archief: Cipcea (adopties) (archief nr. 3)

Archiefvormer: Cipcea (Papageno)

Periode: 1997-2011

Materiële staat: (1 doos x 0,60 m) 0.60 l.m.

Inhoud en structuur: administratie, namenlijsten, bestuur, organisatie activiteiten.

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: schenking door Dominique Effling in 2019

Geschiedenis en context:

Cipcea ('Comité Interloges de Parrainage des Cercles d'Enfants Adoptés) is een vereniging voor geadopteerde kinderen van vrijmetselaars. De vereniging coördineert de administratie van geadopteerde kinderen en organiseert bijzondere activiteiten om deze geadopteerde kinderen te verzamelen. Dit archief werd in 2019 door Dominique Effling overgedragen aan het Cedom.

N°4 : Archief van Clipsas

Archief: Clipsas (archief nr. 4)

Archiefvormer: Grootoosten van België

Periode: 1961-2016

Materiële staat: (1 caisse x 0.60 + 8 mappen x 0.08 + 9 dozen x 0,12) 2,32 l.m.

Inhoud en structuur: briefwisseling, publicaties en documentatie

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Schenking GOB

Geschiedenis en context:

Archief van de organisatie Clipsas, een vereniging van adogmatische obediënties. Het Grootoosten van België was jarenlang lid, speelde een belangrijke rol in deze organisatie en leverde in de figuur van Georges Chevalier jarenlang de secretaris. Sinds 2016 is het Grootoosten van België niet langer lid van deze associatie.

N°5: Archief van LUF

Archief: Ligue Universelle des Francs-maçons (LUF) (archief nr. 5)

Archiefvormer: LUF

Periode: ca. 1950-1970

Materiële staat: (3 dozen x 0,12) 0,36 l.m.

Inhoud en structuur: verslagen, publicaties, aankondigingen

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Schenking door het LUF aan het secretariaat GOB

Geschiedenis en context:

De Ligue Universelle des Francs-maçons (LUF) was een vereniging van maçonnieke obediënties.

N°6 : Archief van de Achtbare Meesters van het Noorden

Archief: Achtbare Meesters van Noorden (archief nr. 6)

Archiefvormer: Achtbare Meesters van het Noorden

Periode: 2014-2019

Materiële staat: (1 caisse x 0,60 m) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: ledenlijsten, verslagen, briefwisseling

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Nederlands

Verwerving: Schenking

Geschiedenis en context:

Een vereniging van achtbare meesters van het Noorden van het Land (Vlaanderen) die vierjaarlijks samenkomt ter voorbereiding van het Grootcollege (van Achtbare Meesters) met de bedoeling om gezamenlijke standpunten in te nemen of agendapunten voor te bereiden.

N°7 : Archief van Congo

Archief: Congo (archief nr. 7)

Archiefvormer: diverse Congolese loges

Periode: 1909-2010

Materiële staat: (30 dozen x 0,08 m) 2,40 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: administratie, ledenlijsten, foto's, briefwisseling en diverse documenten

Toegangen: Inventaris N°7: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking (overgenomen van GOB)

Geschiedenis en context:

Dit archief omvat archiefstukken van loges die actief waren in Congo (Zaire) en Burundi, voornamelijk van na de onafhankelijkheid: 'L'Ere Nouvelle, Aurore, Edmond Burette, Action et Progrès, Labor et Libertas, Amis Rolus, Triangle en Union et Action. Het betreft archiefstukken, hoofdzakelijk van kort voor en na de onafhankelijkheid (1960). Deze documenten werden overgedragen aan het Cedom door gerepatrieerde vrijmetselaars vanaf de jaren zeventig. In de collectie bevindt zich eveneens de communicatie met de obediënties: Grand Oriënt du Zaire, Grand Oriënt du Congo en het Grand Oriënt de Belgique.

In de periode 1998-2010 werd via de Congolese vrijmetselarij een school gebouwd in Limete buiten Kinshasa met de hulp van het GOB. Het initiatief kwam van een ingenieur bij Petrol Fina genaamd Henk Brat. Hij en Dimitri Sfongopoulos, toenmalig grootmeester, schonken heel hun documentatie over het project in Limete.

N°8 : Archief Tweede Wereldoorlog

Archief: Tweede Wereldoorlog (archief nr. 8)

Archiefvormer: Cedom-Madoc

Periode: 1939-1945

Materiële staat: (22 dozen x 0,12) 2,64 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: administratie, dossiers rond verzet

Toegangen: Inventaris N°8: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Nederlands, Frans en Duits

Verwerving: schenkingen en administratie Grootoosten van België

Geschiedenis en context:

Het archief is samengesteld uit relevante documenten uit de administratie van het Grootoosten van België en bestaat uit stukken die betrekking hebben op de gebeurtenissen van tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog: briefwisseling van het Grootoosten van België, dossiers van vrijmetselaars die ofwel slachtoffer waren van vervolging ofwel werden uitgesloten omwille van hun daden tijdens de oorlog en talrijke persdocumenten. Deze collectie werd aangevuld met diverse kleine schenkingen en werden door Frank Langenaken, directeur van het Cedom verzameld in één enkel fonds.

N°9: Archief Van Bellaiengh

Archief: Van Bellaiengh (archief nr. 9)

Archiefvormer: Georges Van Bellaiengh

Periode: 1807-1937

Materiële staat: 2,20 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: diverse administratieve documenten, chronologisch gerangschikt en geordend per dossier op decennium

Toegangen: Inventaris N°9: inventaris op stukniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking GOB (sinds 1969)

Geschiedenis en context:

Dit archief bestaat uit historische documenten die eigendom waren van het GOB. Het betreft veelal losse stukken uit diverse deelcollecties die in 1969 werden ondergebracht in het CEDOM. Alle documenten werden chronologisch geordend door een vrijwilliger, genaamd Georges Van Bellaiengh. Georges van Bellaiengh was lid van Les Vrais Amis de l'Union et du Progrès Réunis en het archief werd naar hem genoemd. In 2019-2020 werd een inventaris op stukniveau gemaakt en de meeste documenten zijn inmiddels gedigitaliseerd.

N°10: Archief Laurent-Benoit Dewez

Archief: Archief Dewez (archief nr. 10)

Archiefvormer: Mr. Hugues van de Walle (familie Dewez)

Periode: 1609-2011

Materiële staat: (4 dozen x 0,12 m) 0,48 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: archieven van de families Dewez, Duval en van de Walle, met daarin genealogische documenten, briefwisseling, administratieve documenten, architecturale plannen, tekeningen en publicaties.

Toegangen: Inventaris N°10: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: depot door Hugues van de Walle in 2012 (contract nr. 10)

Geschiedenis en context:

Laurent-Benoit Dewez (1731-1812) was een van de voornaamste architecten uit de Oostenrijkse Nederlanden. Hij bouwde onder meer het kasteel van Seneffe, het stadhuis van Doornik, de abdij van Affligem, de abdij van Gembloers, de abdij van Heylisse en de gevangenis van Vilvoorde. Hij werkte ook mee aan de Kruidtuin in Leuven en aan het kasteel van Mariemont. Tussen 1767 en 1780 was hij hofarchitect van prins Karel van Lorreinen, gouverneur-generaal over de Oostenrijkse Nederlanden. Dewez bouwde het 'Hôtel Dewez' in de Lakensestraat waar tegenwoordig het Belgisch Museum van de Vrijmetselarij, het CEDOM alsook het Grootoosten van België onderdak vinden. Het pand diende gedurende een hele periode als het woonhuis van de families Dewez en Duval.

N°11: Archief Brachot – Museum van de Belgische Vrijmetselarij

Archief: Brachot - Museum van de Belgische Vrijmetselarij (archief nr. 11)

Archiefvormer: Isy Brachot, conservator van het Museum van de Belgische Vrijmetselarij

Periode: 2003-2011

Materiële staat: (18 dozen x 0,12 m.) 2,16 l.m. - zuuvrij verpakt

Inhoud en structuur: Het archief bestaat uit documenten met betrekking tot de collectie van het museum, de museografie en tentoonstellingen, administratieve documenten, documenten met betrekking tot bijzondere projecten, zoals educatie of publicaties, documenten omtrent de verbouwingen van het pand 'Dewez' in de jaren 2005-2007, communicaties vanuit het museum en het lidmaatschap van koepelorganisaties zoals AMMLA of AFMB.

Toegangen: Inventaris N°11: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans en Nederlands

Verwerving: schenking door Isy Brachot in 2015 (contract nr. 11)

Geschiedenis en context:

De heer Isy Brachot is ere-conservator van het Belgisch Museum van de Vrijmetselarij en was in functie als conservator tussen 2003 en 2011. Na zijn afscheid werd het archief ondergebracht in het CEDOM.

N°12 : Archief De Vrienden van het Museum

Archief: Les Amis du Musée (archief nr. 12)

Archiefvormer: Les Amis du Musée

Periode: 1990-2008

Materiële staat: (3 dozen x 0,12 m.) 0,36 l.m.

Inhoud en structuur: administratie, boekhouding, ledenlijsten, correspondentie

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans en Nederlands

Verwerving: schenking door Les Amis du Musée

Geschiedenis en context:

Les Amis du Musée - de Vrienden van het Museum is een vereniging rond het Museum van de Belgische vrijmetselarij met als doel fondsen te werven voor het museum.

N°13 : Archief Union des Familles

Archief: Union des Familles (archief nr. 13)
Archiefvormer: Union des Familles
Periode: 1913-1915
Materiële staat: (1 caisse x 0,60 m.) 0,60 l.m.
Inhoud en structuur: briefwisseling, verslagen
Toegangen: geen inventaris
Raadpleging: vrij raadpleegbaar
Taal: Frans
Verwerving: geen informatie over de herkomst van dit archief

Geschiedenis en context:

Union des Familles was een filantropische vereniging die actief was rond de Eerste Wereldoorlog om de kinderen, moeders en echtgenoten van vrijmetselaars financieel te ondersteunen.

N°14 : Archief Fondation Magnette-Engel

Archief: Fondation Magnette-Engel (archief nr. 14)
Archiefvormer: Grootoosten van België
Periode: 1948-1968
Materiële staat: (1 doos x 0,12 m.) 0,12 l.m.
Inhoud en structuur: ledenlijsten, verslagen, publicaties
Toegangen: geen inventaris
Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar
Taal: Frans
Verwerving: Schenking
Geschiedenis en context:

Deze archieven werden gevormd door de administratie van een aantal kleine vzw die zich vooral met vrijzinnigheid bezighielden.

N°15 : Archief Vrijzinnige Verenigingen

Archief: Vrijzinnige Verenigingen (archief nr. 15)
Archiefvormer: Verschillende verenigingen
Periode: 1974-2001
Materiële staat: (1 doos x 0,12 m.) 0,12 l.m.
Inhoud en structuur: publicaties, verslagen, statuten, boekhouding
Toegangen: geen inventaris
Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar
Taal: Frans
Verwerving: schenking via het GOB
Geschiedenis en context:

Deze archieven werden gevormd door de administratie van een aantal kleine vzw die zich vooral met vrijzinnigheid bezighielden.

N°16 : Archief Suprême Conseil pour la Belgique

Archief: Suprême Conseil pour la Belgique (archief nr. 16)
Archiefvormer: Suprême Conseil pour la Belgique, Grootoosten van België

Periode: 1959-1980

Materiële staat: (1 caisse x 0,60 m.) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: publicaties, verslagen, briefwisseling

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: Schenking (contract nr.)

Geschiedenis en context:

Verzameling van archieven die door verschillende maçonnieke verenigingen werden ontvangen vanuit de Suprême Conseil pour la Belgique en die door het Cedom werden verzameld.

N°17: Archief L'Amitié in Kortrijk

Archief: L'Amitié (archief nr. 17)

Archiefvormer: A.L. L'Amitié

Periode: 1870-1960

Materiële staat: (3 dozen x 0,12 m.) 0,36 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: publicaties, reglementen

Toegangen: inventaris op stukniveau (inventaris nr.17)

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking (contract nr.17)

Geschiedenis en context:

'L'Amitié' werd een eerste keer gesticht op 14 december 1803 onder het Grootoosten van Frankrijk en verdween in 1833. Op 14 december 1903 werd een Cercle Fraternel opgericht. Op 4 mei 1907 werd de loge heropgericht onder het Grootoosten van België. Zij is daarmee een van de oudste nog actieve werkplaatsen in West-Vlaanderen. Het archief bestaat uit talrijke publicaties die toebehoorden aan de logebibliotheek van 'L'Amitié' en die grotendeels dateren van voor de Tweede Wereldoorlog.

N°18 : Archief La Pierre Angulaire

Archief: La Pierre Angulaire (archief nr. 18)

Archiefvormer: A.L. La Lire Angulaire

Periode: 1973-1998

Materiële staat: (48 dozen x 0,12 m) 5,76 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: Briefwisseling, ledenlijsten, verslagen, ritualen

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Depot

Geschiedenis en context:

De Brusselse loge 'La Pierre Angulaire' bestaat sinds 1973. Eind jaren negentig werd een groot deel van hun archief in bruikleen gegeven bij het Cedom.

N°19 : Archief La Règle

Archief: La Règle (archief nr. 19)

Archiefvormer: A.L. La Règle

Periode: 2005-2013

Materiële staat: (1 caisse x 0,6 m.) 0,6 l.m.

Inhoud en structuur: verslagen, ledenlijsten, reglementen.

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Depot

Geschiedenis en context:

De loge 'La Règle' werd gesticht in Genappe in 1989. In 2002 werden de archieven van deze werkplaats in depot gegeven bij het Cedom.

N°20: Archief La Parfaite Intelligence et l'Etoile Réunis

Archief: La Parfaite Intelligence et l'Etoile Réunis (archief nr. 20)

Archiefvormer: A.L. La Parfaite Intelligence et l'Etoile Réunis

Periode: 1837-1940

Materiële staat: (9 dozen x 0,14 m.) 1,26 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: ledenlijsten, verslagen, briefwisseling, reglementen.

Toegangen: overdrachtlijst

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Depot

Geschiedenis en context:

De Loge 'La Parfaite Intelligence et l'Etoile Réunis' werd opgericht te Luik in 1822 en beschouwt zichzelf als de opvolger van twee loges die respectievelijk in 1740 en 1775 werden opgericht.

N°21: Archief 'Le Ciment'

Archief: Le Ciment (archief nr. 21)

Archiefvormer: A.L. Le Ciment

Periode: 1916-2010

Materiële staat: (13 dozen x 0,12 m.) 1,56 m.l. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: reglementen & statuten, verslagen, financiën, ledenlijsten, registers, briefwisseling, rituelen, planken en bijzondere dossiers op naam.

Toegangen: Inventaris N°21

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Depot (contract nr. 21)

Geschiedenis en context:

De loge Ciment uit Brussel werd gesticht op 1 maart 1964 en werkt onder het Grootosten van België. In 2010 besliste de werkplaats om haar archief onder te brengen in het Cedom.

N°22: Archief Pol Hoste - Bevrijding

Archief: Pol Hoste - Bevrijding (archief nr. 22)

Archiefvormer: Pol Hoste

Periode: 2003-2017

Materiële staat: (10 dozen x 0,09 m.) 0,9 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: briefwisseling, bouwstukken, ritualen en persoonlijke documenten

Toegangen: Inventaris N°22: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Nederlands

Verwerving: schenking (contract nr.22)

Geschiedenis en context:

Persoonlijk maçonnieke archief van de heer Pol Hoste (°Lokeren 1947), journalist en schrijver en destijds lid van de Loge 'Bevrijding' te Gent. Het archief werd in 2017 afgestaan door de heer Hoste.

N°23: Archief 'Les Amis Philanthropes N°2'

Archief: Les Amis Philanthropes N°2 (archief nr. 23)

Archiefvormer: Les Amis Philanthropes N°2

Periode: 1893-1994

Materiële staat: (16 dozen x 0,12 m.) (1,92 + 0,10) 2,02 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: ledenlijsten en verslagboeken

Toegangen: Inventaris N°23: Inventaris op stukniveau

Raadpleging: Klasse B: consultatievoorwaarden Cedom

Taal: Frans

Verwerving: Depot (contract nr.23)

Geschiedenis en context:

De Brusselse Loge 'Les Amis Philanthropes N°2' ontstond in 1894. De werkplaats ontstond na een afscheiding van de loge Les Amis Philanthropes.

N°24 : Archief Le Juste Milieu

Archief: Le Juste Milieu (archief nr. 24)

Archiefvormer: Le Juste Milieu

Periode: 1993-2015

Materiële staat: (7 dozen X 0,12 + 1 doos X 0,14) 0,98 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: Ledenlijsten, verslagen, correspondentie, administratie, bouwstukken

Toegangen: Inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans

Verwerving: Depot (contract nr. 24)

Geschiedenis en context:

De Brusselse loge 'Le Juste Milieu' werd opgericht in januari 1993. In 2018 werd het historisch archief van de werkplaats in bruikleen gegeven bij het Cedom.

N°25: Les Vaillants Chevaliers

Archief: Les Vaillants Chevaliers (archief nr. 25)

Archiefvormer: Chapitre les Vaillants Chevaliers (Anvers)

Periode: 1808-2004

Materiële staat: (17 dozen x 0,12 + 2 dozen x 0,14) 2,32 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: Verslagboeken, ledenlijsten, financiële verslagen, reglementen, briefwisseling, administratie, ritualen en publicaties

Toegangen: inventaris op dossierniveau (inventaris nr. 25)

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Frans en Nederlands

Verwerving: depot door Thierry Habotte in 2015 (contract nr. 25)

Geschiedenis en context:

Het Antwerpse kapittel 'Les Vaillants Chevaliers' werd gesticht in Antwerpen in 1808. Het kapittel beoefent de zogenaamde hogere graden vrijmetselarij. Het kapittel bestaat nog steeds, waardoor dit archief een dynamisch karakter heeft.

N°26: Hou ende Trou

Archief: "Hou ende Trou" (archief nr. 26)

Archiefvormer: Kapittel "Hou ende Trou" Antwerpen

Periode: 1961-2015

Materiële staat: (13 dozen x 0,12 m.) 1,56 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: briefwisseling, verslagen, ritualen, verslagen, ledenlijsten, bouwstukken en administratie

Toegangen: inventaris op dossierniveau (inventaris nr. 26)

Raadpleging: Klasse C: bijzondere consultatievoorwaarden

Taal: Nederlands

Verwerving: Depot door Etienne Wils en Jean Lambert in 2020 (contract nr. 26)

Geschiedenis en context:

Het Antwerpse kapittel 'Hou ende Trou' werd gesticht in 1961. Het kapittel beoefent de zogenaamde hogere graden vrijmetselarij. Het kapittel bestaat nog steeds, waardoor dit archief een dynamisch karakter bezit.

N°27 : Archief Binamé

Archief: Binamé (archief nr. 27)

Archiefvormer: Binamé

Periode: 1973-2003

Materiële staat: (20 dozen x 0,12 m.) 2,40 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: ritualen, briefwisseling van de loge Parfaite Amitié

Toegangen: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Maçonniek privé-archief van meneer Binamé, gewezen Grootcommandeur van de Opperraad, geschonken aan Cedom-Madoc en opgehaald door Frank Langenaken.

Archief N°28: Archief Tricot

Archief: Tricot (archief nr. 28)

Archiefvormer: Marcel Tricot

Periode: 1980-1998 (?)

Materiële staat: (2 dozen x 0,12 m.) 0,24 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: administratie, briefwisseling

Toegangen: overdrachtlijst

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Maçonniek privé-archief van Marcel Tricot, geschonken in 1999.

N°29 : Archief Blume

Archief: Blume (archief nr. 29)

Archiefvormer: David Blume

Periode: 1933-1952

Materiële staat: (2 dozen x 0,12 m.) 0,24 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: briefwisseling

Toegangen: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Maçonniek privé-archief van David Blume, predikant

N°30 : Archief Fivé

Archief: Fivé (archief nr. 30)

Archiefvormer: Jean Fivé

Periode: 1947-1981

Materiële staat: (3 dozen x 0,12 m.) 0,36 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: briefwisseling

Toegangen: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Maçonniek privé-archief van Jean Fivé, vrijmetselaar

N°31 : Archief Van Asbroeck

Archief: Van Asbroeck (archief nr. 31)

Archiefvormer: Philippe Van Asbroeck

Periode: 1987-2013

Materiële staat: (1 caisse x 0,60 m.) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: persoonlijke documenten en briefwisseling

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse B: consultatievoorwaarden Cedom

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Philippe Van Asbroeck was lid van de loge L'Amitié Victor Bohet in Brussel. Hij stond zijn archief af aan het Cedom in 2014.

N°32 : Archief Braekman

Archief: Braekman (archief nr. 32)

Archiefvormer: Emile Michel Braekman

Periode: 1978-2014

Materiële staat: (1 caisse x 0,6 m.) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: publicaties, briefwisseling, objecten

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking (contract nr. 32)

Geschiedenis en context:

Emile Michel Braekman was een protestants predikant en theoloog. Hij was lid van het CIERL. In 2015 werd zijn archief, alsook een groot aantal objecten overgedragen aan het Cedom door zijn echtgenote, José Yvonne Demoulin.

N°33 : Archief Banales

Archief: Banales (archief nr. 33)

Archiefvormer: Julien Banales

Periode: 1962-2008

Materiële staat: (1 caisse x 0,60 m.) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: publicaties, objecten en briefwisseling

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Julien Banales was lid van de Brusselse loge 'Les Vrais Amis de l'Union et du Progrès Réunis'. Het archief en een groot aantal objecten werden geschonken in 2010.

N°34 : Archief Dille

Archief: Dille (archief nr. 34)

Archiefvormer: Robert Dille, gewezen Grootmeester (1966-1968)

Periode: 1947-1983

Materiële staat: (2 dozen x 0,60 m.) 1,20 l.m.

Inhoud en structuur: Correspondentie, statuten en objecten

Toegangen: geen inventaris

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans en Nederlands

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

Maçonniek privé-archief van Robert Dille, gewezen Grootmeester van het Grootoosten van België, lid van de Geuzen in Antwerpen en mede-oprichter van de Loge 'Opera' in Antwerpen.

N°35 : Archief Barré

Archief: Barré (archief nr. 35)

Archiefvormer: Edouard Barré

Periode: 1948-2006

Materiële staat: (3 dozen x 0,12 m.) 0,36 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: publicaties, briefwisseling, verslagen

Toegangen: inventaris

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking

Geschiedenis en context:

N°36: Archief André Remy

Archief: André Remy (archief nr. 36)

Archiefvormer: André Remy

Periode: 1766-1994

Materiële staat: (132 dozen x 0,008 m.) 10,56 l.m.

Inhoud en structuur: ritualen

Toegangen: inventaris op stukniveau (inventaris nr. 36)

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans, Nederlands, Engels en Duits

Verwerving: schenking door de weduwe van André Remy in 2011 (**contract nr.**)

Geschiedenis en context:

Het archief werd samengesteld door André Remy, ambtenaar bij de stad Brussel en lid van de Loge Anderson. Meneer Remy was een verzamelaar die overal waar hij kwam maçonnieke ritualen verzamelde. Hij verzamelde duizenden ritualen en maçonnieke teksten die hij bij hem thuis ordende. In 2001 werd de Fondation André Remy opgericht om de collectie te ontsluiten. Na ontbinding van de Fondation André Remy in 2011 werd de collectie overgedragen aan het Cedom.

N°37 : Archief Van den Bogaert

Archief: Van den Bogaert (archief nr. 37)

Archiefvormer: Alphonse en Georges Van den Bogaert

Periode: 1935-1974

Materiële staat: (1 doos x 0,60 m.) 0,60 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: briefwisseling, bouwstukken, rituelen, reglementen

Toegangen: inventaris (inventaris nr.)

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Nederlands

Verwerving: Schenking door Nicole Van den Bogaert in 2013 (contract nr.)

Geschiedenis en context:

Deze archieven werden geschonken door Nicole Van den Bogaert. Het betreft archieven uit het bezit van haar vader, Georges Van den Bogaert, lid van Les Amis de la Commerce et de Persévérance Réunis in Antwerpen en archieven uit het bezit van haar grootvader, Alphonse Van den Bogaert, lid van Marnix van Sint-Aldegonde in Antwerpen.

N°38: Archief Bavré

Archief: Bavré (archief nr. 38)

Archiefvormer: Edgard Bavré

Periode: 1948-2006

Materiële staat: (1 caisse x 0,60) 0,60 l.m.

Inhoud en structuur: rituelen, briefwisseling, publicaties

Toegangen: inventaris op dossierniveau

Raadpleging: Klasse A: vrij raadpleegbaar

Taal: Frans

Verwerving: schenking aan het Cedom-Madoc in 2008

Geschiedenis en context:

Edgard Bavré was lid van de loge 'Action et Solidarité N°2', waar hij werd ingewijd op 15 maart 1975. Hij overleed op 10 oktober 2007.

N°39: Archief Boumans

Archief: Etienne Boumans (archief nr. 39)

Archiefvormer: Etienne Boumans

Periode: 1983-2011

Materiële staat: (1 doos x 0,12 m.) 0,12 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: Diverse fraternelles waarbij de schenker betrokken was: 'Euradelphia' (fraternelle bij de Europese instellingen), 'Flandriae' (fraternelle van Vlaamse ambtenaren), 'Abraham Verhoeven' (fraternelle pers en communicatie). Communicatie met diverse maçonnieke organen: 'Fédération Européenne de Francs-maçons, Grootoosten van België en het Grand Orient de Luxembourg.

Toegangen: Inventaris op dossierniveau (inventaris nr. 39)

Raadpleging: Klasse C: toestemming schenker

Taal: Nederlands en Frans

Verwerving: Schenking door Etienne Boumans in 2023 (contract nr. 39)

Geschiedenis en context:

Etienne Boumans was professioneel actief als ambtenaar bij de Europese instellingen. Het archief heeft betrekking op de werking van diverse zogenaamde 'fraternelles' waar de schenker lid van was op bij betrokken was in de loop van zijn professionele carrière.

N°40: Planken

Archief: Planken (archief nr. 40)

Archiefvormer: Cedom

Periode: 2015-heden

Materiële staat: (82 dozen x 0,12 m.) 9,84 l.m. - zuurvrij verpakt

Inhoud en structuur: Collectie van zogenaamde 'planken' of 'bouwstukken' gegeven door diverse leden van het Grootosten van België.

Toegangen: Inventaris op stukniveau (inventaris nr. 40)

Raadpleging: Klasse C: toestemming schenker

Taal: Nederlands en Frans

Verwerving: Verzameld door het Cedom

Geschiedenis en context:

Sinds 2015 houdt een Charles Vranckx, vrijwilliger op het Cedom, een lijst bij van alle planken die in de werkplaatsen van het GOB worden gegeven. Naderhand schrijft hij alle sprekers aan met de vraag een kopie van de plank (en/of de powerpoint) te kunnen krijgen. In ongeveer 25% van de gevallen is de respons positief en wordt een kopie van een plank bijgehouden op het Cedom.